

**SUOMEN KANSANOPISTOYHDISTYS
– FINLANDS FOLKHÖGSKOLFÖRENING RY:N**

STRATEGIA

2026–2029

MIKSI OLEMME OLEMASSA

SKY-FFF on Suomessa toimivien kansanopistojen etujärjestö.

TOIMIMME kansanopistojen edunvalvojana ja yhteisenä äänenä sivistyksellisen tasa-arvon ja elinikäisen oppimisen toteutumiseksi sekä kansanopistojen toiminta-edellytysten vahvistamiseksi. Yhdistys on kaksikielinen ja edistää suomen- ja ruotsinkielisten kansanopistojen yhteistyötä.

VAIKUTAMME julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon sekä teemme kansanopistojen toimintaa tunnetuksi. Tuemme kansanopistoliikkeen moniarvoisuudesta ja erilaisista aatetaustoista rakentuvaa sivistystehtävää sekä vahvistamme kansanopistoliikkeen yhtenäisyyttä. Yhdistyksen palvelut tukevat kansanopistojen uudistumista ja kehittymistä. Yhdistys osallistuu pohjoismaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

TAVOITTEENAMME on, että kansanopistot ovat tunnettu ja arvostettu koulutuksen järjestäjä, jolla on merkittävä rooli suomalaisen yhteiskunnan osaamisen, sivistyksen ja hyvinvoinnin rakentajana.

TOIMINTATAPAMME

VAIKUTTAVA

- ▶ Osallistumme ennakoivasti ja aloitteellisesti yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja säädöshankkeisiin.
- ▶ Meillä on jatkuva ja tiivis yhteys viranomaisiin ja eduskuntaan.

UUDISTAVA

- ▶ Ennakoimme kansanopistojen toimintaympäristön muutoksia ja tulevaisuuden tehtäviä.
- ▶ Vahvistamme kansanopistojen henkilöstön osaamista.

YHDISTÄVÄ

- ▶ Rakennamme yhteistyöverkostoja opistokentän ja sidosryhmien kanssa. Olemme jatkuvassa vuorovaikutuksessa opistokentän kanssa.
- ▶ Vahvistamme osaamisen jakamista kansanopistojen välillä.
- ▶ Jäsenpalveluilla vahvistamme kansanopistojen yhteisyyttä.
- ▶ Edistämme hyvää hallintoa ja yhtenäisiä menettelytapoja kansanopistoissa.

KESTÄVÄ

- ▶ Meillä on hyvä ja osallistuva hallinto, jolla on tahto ylläpitää ja kehittää kansanopistoliikettä.
- ▶ Toimimme osallistavasti ja avoimesti. Meillä on osaava, sitoutunut ja hyvinvoiva henkilöstö ja tasapainoinen talous.
- ▶ Kansanopistoyhdistys on sertifioitu ja toimii kestävästi yhdessä kansanopistoverkoston kanssa.

Oppiva yhteisö on kansanopistojen ja yhdistyksen toiminnan ydin.

PERUSTEHTÄVÄ:
Kansanopistojen
edunvalvoja,
yhteinen ääni ja
sivistystyön kehittäjä

**STRATEGISET
PAINOPISTEET**
Kansanopistot ovat:

**Sivistyksen
ytimessä**

**Yhteisöllisiä
oppimis-
ympäristöjä**

**Oppimisen
ekosysteemi**

KANSANOPISTOYHDISTYKSEN TOIMINTATAVAT:

Uudistava Yhdistävä Kestävä Vaikuttava

SUOMEN KANSANOPISTO- YHDISTYKSEN TAVOITTEET VUOSINA 2026–2029

TOIMINTAYMPÄRISTÖN RISKEJÄ JA MAHDOLLISUUKSIA KANSANOPISTOJEN TOIMINNASSA

Koulutuksen kysyntä ja tarjonta sekä toiminnan uudistaminen

RISKI: Opiskelijamäärät vähenevät ja rekrytointi vaikeutuu, kun nuoret ikäluokat pienenevät ja muut koulutusmuodot tarjoavat yhä enemmän maksutonta koulutusta. Kansanopistot eivät uudista toimintaansa.

MAHDOLLISUUS: Kansanopistot voivat erottautua tarjoamalla yhteisöllisiä ja merkityksellisiä oppimisympäristöjä sekä kehittämällä uusia koulutuskokonaisuuksia eri kohderyhmille. Kansanopistot voivat tunnistaa ja tarttua uusiin koulutustehtäviin rohkeasti ja kokeillen.

Lainsäädäntö ja hallinnon keskittäminen

RISKI: Maahanmuuttajakoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat uudistukset voivat kaventaa kansanopistojen roolia.

MAHDOLLISUUS: Ennakoiva vaikuttaminen ja oman pedagogisen erityisyyden esiin tuominen voivat vahvistaa asemaa koulutuspolitiikassa.

Rahoitus ja vaikuttavuusvaatimukset

RISKI: Vapaan sivistystyön rahoitus on jatkuvasti leikkauspaineiden alla, ja pienet oppilaitokset toimivat kantokyvyn rajoilla.

MAHDOLLISUUS: Vaikuttavuuden osoittaminen – esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisyn ja työllistymisen tuottamalla säästöillä – vahvistaa poliittista ja taloudellista legitimitettiä.

Pedagogisen mallin tunnistaminen

RISKI: Kansanopistojen yhteisöllisen pedagogiikan arvo ei näy riittävästi päätöksenteossa tutkintopainotteisen ajattelun rinnalla.

MAHDOLLISUUS: Strateginen viestintä ja tutkimus voivat nostaa kansanopistojen erityisyyden näkyviin kustannustehokkaana ratkaisuna yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Digitalisaatio ja teknologian hyödyntäminen

RISKI: Jos kansanopistot jäävät jälkeen digitalisaatiossa, ne menettävät houkuttelevuutta.

MAHDOLLISUUS: Teknologian vastuullinen käyttö voi parantaa saavutettavuutta ja tukea yhteisöllistä pedagogiikkaa ilman, että läsnäolon arvo katoaa.

Kestävä kehitys ja vastuullisuus

RISKI: Jos kestävyysvaatimuksiin ei vastata riittävästi, kansanopistot voivat menettää uskottavuutensa.

MAHDOLLISUUS: Sertifioitu kestävyys ja vastuullisuus vahvistavat houkuttelevuutta.

Yhteistyö ja mittakaavaetu

RISKI: Ilman keskinäistä yhteistyötä kansanopistot näyttäytyvät hajanaisina toimijoina, eikä kokonaisuutta tunnisteta poliittisesti tai rahoituksen näkökulmasta.

MAHDOLLISUUS: Yhteistyön ja yhteisten koulutuskokonaisuuksien kautta saavutetaan mittakaavaetuja, vahvistetaan näkyvyyttä ja vaikutusvaltaa sekä varmistetaan rahoituksen turvaaminen.

1. KANSANOPISTOT OVAT SIVISTYKSEN YTIMESSÄ

Innostavina ja mahdollisuuksia avaavina oppilaitoksina kansanopistoilla on merkittävä rooli suomalaisen yhteiskunnan osaamisen, sivistyksen ja hyvinvoinnin rakentajina.

Väestörakenteen muuttuessa kansanopistot tarjoavat monimuotoisia koulutuspolkuja erilaisille ihmisille ja lisäävät koulutuksen saavutettavuutta kaikkialla Suomessa. Ne ovat joustavia ja aktiivisia koulutustoimijoita, jotka ottavat haltuun uusia koulutustehtäviä ja yhteiskunnallisia vastuita.

STRATEGIAKAUDEN PAINOPISTEET

Strategiakaudella kansanopistot:

- Osallistuvat suomalaisten koulutustason nostamiseen.
- Vahvistavat aikuisten perustaitoja ja työllistymisedellytyksiä.
- Toteuttavat kotoutumis- ja kielikoulutusta kansallisesti edelläkävijöinä.
- Kehittävät varautumis- ja huoltovarmuuskoulutusta laajasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Vahvistavat koulutuksellaan hyvinvoivaa kansalaisyhteiskuntaa, edistävät demokratiaa ja yhteiskuntarauhaa sekä tukevat yksilön kasvua aktiiviseksi toimijaksi.

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2026–2029:

- Selkeytämme yhdessä jäsenistön kanssa kansanopistojen roolia vapaassa sivistystyössä tunnistaen koulutuksen kohderyhmiä. Vaikutamme ennakoivasti koulutuspolitiikkaan ja lainsäädäntöön. Teemme esityksiä vapaan sivistystyön tulevaisuustyöhön.
- Edistämme kansanopistojen asemaa saavutettavina oppilaitoksina, jotka madaltavat oppimisen kynnyksiä.
- Kehitämme kansanopistojen ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta toiminnanohjauksen kokeilun rinnalla vahvistamalla kansanopistojen yhteistä ammatillisen koulutuksen palvelurakennetta.
- Yhdistyksen vaikuttamistyöllä vahvistetaan erityisesti kansanopistojen roolia koulutustason nostamisessa, aikuisten työllistymistä tukevaa koulutusta sekä monikielisen väestön koulutusta. Erityinen painopiste on kansalaisten kriisivalmiuksien ja varautumiskoulutuksen kehittämisessä.
- Vaikutamme siihen, että kansanopistoilla on ennakoitava ja monialaisuuden huomioiva rahoitus. Edistämme rahoitusmalleja, jotka tukevat innovatiivisia avauksia ja kokeiluja, joilla vastataan väestön koulutustarpeisiin.
- Pohjoismaisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä vahvistamme erityisesti kansanopistojen tehtäviä demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden edistämisessä.

2. KANSANOPISTOJEN TOIMINTA PERUSTUU YHTEISÖLLISYYDELLE JA AIDOLLE KOHTAAMISELLE

Kansanopistot tarjoavat yhteisölliseen pedagogiikkaan perustuvia oppimisympäristöjä, joissa aito kohtaaminen lisää hyvinvointia ja oppimisen vaikuttavuutta.

STRATEGIAKAUDEN PAINOPISTEET

Strategiakaudella kansanopistot:

- Kehittävät oppimisympäristöjään, joissa yhteisöllisyys, sivistyspedagogiikka ja ohjauksellisuus tukevat oppijoiden motivaatiota, sitoutumista ja hyvinvointia.
- Vahvistavat oppimisen vaikuttavuutta yhteisöllisen pedagogiikan avulla, jotta resilienssi kasvaa, syrjäytyminen vähenee ja luottamus vahvistuu. Tavoitteena on myös tukea etenemistä koulutuspolulla ja ehkäistä opintojen keskeyttämisiä.
- Hyödyntävät teknologiaa rohkeasti ja vastuullisesti niin, että saavutettavuus paranee mutta aito läsnäolo ja vuorovaikutus säilyvät koulutuksen ytimessä.
- Kehittyvät tulevaisuuden oppilaitoksiksi, jotka vahvistavat elinikäistä oppimista, kestävästä kehitystä ja yhteiskunnan huoltovarmuutta.

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2026–2029:

- Kansanopistojen toiminta yhteisöllisinä oppilaitoksina ja aitoon kohtaamiseen perustuvina oppimisympäristöinä on yhdistyksen työn keskeinen perusta, kun vaikutamme lainsäädäntöön ja kansanopistojen tulevaisuuden tehtäviin.
- Vaikutamme koulutuspolitiikkaan ja rahoitusratkaisuihin, jotta kansanopistojen yhteisöllinen pedagogiikka tunnustetaan kustannustehokkaaksi tavaksi lisätä hyvinvointia ja koulutuksen saavutettavuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä.
- Vahvistamme kansanopistojen uudistumiskykyä tekemällä yhdessä jäsenistön kanssa strategiatyötä ja viemällä eteenpäin tulevaisuuskuvien mukaisia tavoitteita. Kehitämme koulutuksissamme kansanopistohenkilöstön sivistyspedagogista osaamista, jotta yhteisöllinen ja ohjauksellinen pedagogiikka säilyy ja uudistuu.
- Tuemme kansanopistoja sertifioitumisessa kestävään toimintatapaan ja vahvistamme näin koko vapaan sivistystyön kentän vastuullisuutta.
- Kehitämme kansanopistojen ja yhdistyksen digitaalista osaamista sekä tuemme kansanopistoja uusimman teknologian käyttöönnotossa.
- Selvitämme ja kuvaamme kansanopistojen tekemän sivistystyön yhteiskunnallisia vaikutuksia, jotta päätöksenteko ja rahoitusperusta voivat nojata näyttöön ja tunnistettuun vaikuttavuuteen.

3. KANSANOPISTOT TOIMIVAT OPPIMISEN EKOSYSTEEMINÄ

Kansanopistot toimivat tiiviinä valtakunnallisena verkostona tuottaen yhteistyöllä uusia palveluja, tehokkuutta sekä yhteistä osaamisen kehittymistä.

STRATEGIAKAUDEN PAINOPISTEET

Strategiakaudella kansanopistot:

- Kehittävät yhteistyötään kansanopistojen valtakunnallisen verkoston tunnettuuden parantamiseksi.
- Parantavat valmiuksiaan ennakoida toimintaympäristön muutoksia.
- Tiivistävät keskinäistä yhteistyötä siten, että se tuottaa mittakaavaetuja sekä viisasta resurssien käyttöä.
- Rakentavat aktiivisesti strategisia kumppanuuksia ja yhteistyöverkostoja.

Kansanopistoyhdistyksen kehitystavoitteet 2026–2029:

- Vahvistamme kansanopistojen keskinäistä luottamusta ja yhteisyyttä. Rakennamme aktiivista yhteistyötä tekevää kansanopistoverkostoa. Luomme keskusteluyhteyksiä kansanopistojen ja päättäjien välille.
- Vahvistamme kansanopistojen tunnettuutta ja identiteettiä yhteisen Kansanopistot-brändin avulla sekä tukemalla alan tutkimustyötä.
- Vahvistamme ennakointiosaamista ja tiedolla johtamista tarjoamalla valtakunnallisia työkaluja ja analysoitua tietoa. Lisäämme ennakointia ja tiedolla johtamista yhdistyksen hallituksen työssä. Tuotamme tietoa ja työkaluja jäsenistön omien mahdollisuuksien ja riskien arvioinnin tueksi.
- Kehitämme yhteisiä valtakunnallisia koulutusmalleja ja -tuotteita. Sitoutamme kansanopistoja ottamaan ne käyttöön. Edistämme kansanopistojen yhteistyötä myös sopimusperustaisilla menettelyillä.
- Vahvistamme kansanopistojen henkilöstön osaamista yhteisten toimintatapojen edistämiseksi.
- Tuemme kokeilukulttuuria kansanopistoyhteisössä sekä yksittäisten kansanopistojen vahvuuksien nostamista koko kansanopistoverkoston hyödyksi.